

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

**ОРГАНІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНОЇ РОБОТИ З
ПЕРСОНАЛОМ**

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ПЛАНІВ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ**

з підготовки фахівців освітнього ступеня «магістр»
Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
за спеціальністю 053 «Психологія»
спеціалізація «Робота з персоналом»

Харків 2017

ОРГАНІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНОЇ РОБОТИ З ПЕРСОНАЛОМ. Методичні вказівки до планів семінарських занять та самостійної роботи для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня магістр за напрямом 053 «Психологія» на базі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Методичні вказівки до планів семінарських занять та самостійної роботи для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня бакалавр за напрямом 053 «Психологія» на базі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Ухвалено на засіданні кафедри
соціальних і гуманітарних дисциплін
Протокол № від р.

Затверджую:
Завідувач кафедри соціальних і
гуманітарних дисциплін
доктор філософських наук
полковник служби
цивільного захисту

« » 2017 р. О.В. Рябініна

Укладач:

Харламов М.І. – доцент кафедри соціальних і гуманітарних дисциплін Національного університету цивільного захисту України, кандидат історичних наук, доцент.

©Національний університет
цивільного захисту України

2017

МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНОЇ РОБОТИ З ПЕРСОНАЛОМ

ТЕМА №1. Сутність соціально-гуманітарної роботи з персоналом.

Навчальні питання:

1. Мета, завдання та зміст соціально-гуманітарної роботи з персоналом.
2. Об'єкти, закономірності та напрями соціально-гуманітарної роботи з персоналом.
3. Індивідуально-виховна робота як складова соціально-гуманітарної роботи з персоналом.
4. Структура та вимоги до індивідуально-виховної роботи в системі СГР.

Методичні вказівки:

1. Мета, завдання та зміст соціально-гуманітарної роботи з персоналом.

Для аналізу питання необхідно обміркувати, в чому полягає мета соціально-гуманітарної роботи з персоналом. З'ясувати залежність змісту СГР з персоналом від часу, соціальних і культурних умов розвитку суспільства. Визначити завдання соціально-гуманітарної роботи з персоналом.

2. Об'єкти, закономірності та напрями соціально-гуманітарної роботи з персоналом.

В цьому питанні необхідно звернути увагу на закономірності соціально-гуманітарної роботи з персоналом. Також потрібно розібратися в специфіці об'єктів СГР з персоналом. Важливо звернути увагу на роль керівника установи у провадженні соціально-гуманітарної роботи серед співробітників закладу. Напрями СГР з персоналом необхідно розглянути разом з засобами реалізації завдань соціально-гуманітарної роботи з персоналом.

3. Індивідуально-виховна робота як складова соціально-гуманітарної роботи з персоналом.

Індивідуальна виховна робота (ІВР) є найважливішою складовою частиною багатогранного процесу соціально-гуманітарної роботи. Необхідно проаналізувати поняття та завдання індивідуальної виховної роботи. В межах цього питання потрібно схарактеризувати та розглянути поняття «формування особистості».

4. Структура та вимоги до індивідуально-виховної роботи в системі СГР.

Структура ІВР в системі СГР складається з певних змістових блоків. Їх необхідно проаналізувати та визначити їх головну специфіку. В системі соціально-гуманітарної роботи до індивідуально-виховної роботи висуваються певні вимоги: систематичність, колективність, комплексність, цілеспрямованість тощо. Здобувачам вищої освіти необхідно їх

схарактеризувати.

Питання для самостійної підготовки:

1. Місце соціально-гуманітарної роботи в суспільстві.
2. Індивідуально-виховна робота: проблеми спілкування фахівця СГР та співробітника.

1. Місце соціально-гуманітарної роботи в суспільстві.

Необхідно розкрити взаємозв'язок та взаємодію соціально-гуманітарної роботи з іншими сферами життя суспільства (наука, освіта, повсякденне життя).

2. Індивідуально-виховна робота: проблеми спілкування фахівця СГР та співробітника.

В даному питанні необхідно розглянути актуальні проблемні питання співпраці фахівця з СГР та працівника установи, можливі конфліктні ситуації та шляхи їх вирішення.

Тематика рефератів:

1. Соціально-гуманітарна робота з персоналом: витоки.
2. Соціально-гуманітарна робота з персоналом як навчальна дисципліна.
3. Індивідуально-виховна робота: проблеми сучасного суспільства.

Література: 2,3,5, 6, 12,13, 14, 16

ТЕМА №2. СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНА РОБОТА В СУСПІЛЬСТВОЗНАВЧОМУ ПРОСТОРИ.

Навчальні питання:

1. Соціально-гуманітарна робота і філософія: шляхи взаємодії.
2. Зв'язок соціально-гуманітарної роботи з соціологією.
3. Взаємозв'язок психології та соціально-гуманітарної роботи.
4. Соціально-гуманітарна робота та педагогіка: аспекти взаємозв'язку.
5. Зв'язок соціально-гуманітарної роботи та історії.

Методичні вказівки:

1. Соціально-гуманітарна робота і філософія: шляхи взаємодії.

В даному питанні необхідно проаналізувати глибинні філософські витоки соціально-гуманітарної роботи, порівняти понятійно-категоріальний апарат філософії та соціально-гуманітарної роботи.

2. Зв'язок соціально-гуманітарної роботи з соціологією.

Соціологія, наука що виникла в 19 столітті має величезний вплив на розвиток соціально-гуманітарної роботи. Особливості соціологічних досліджень суттєво впливають на якість СГР. Здобувачам необхідно проаналізувати тісні взаємозв'язки соціально-гуманітарної роботи та соціології.

3. Взаємозв'язок психології та соціально-гуманітарної роботи.

Соціально-гуманітарна робота, будучи спрямованою на різні потреби людей, у своєму функціонуванні не може обійтися без масиву знань, акумульованих у галузі психології - науки про закономірності, процеси, форми психічної діяльності людини. Здобувачам вищої освіти потрібно висвітлити особливості взаємодії СГР та психології.

4. Соціально-гуманітарна робота та педагогіка: аспекти взаємозв'язку.

Практична соціально-гуманітарна робота виявляє інтерес до теоретичних досягнень педагогіки - сукупності теоретичних і природних знань про процеси навчання, виховання та розвитку особистості. Оскільки ефективність соціально-гуманітарної роботи багато в чому залежить від вихованості людей, педагогіка певною мірою виконує для неї і прогностичні функції. Взаємозв'язок між СГР та педагогікою має бути розглянутим здобувачами.

5. Зв'язок соціально-гуманітарної роботи та історії.

У другій половині ХХ століття все чіткіше простежувалася тенденція зближення історії з педагогікою, психологією, соціологією, демографією, антропологією тощо. Внаслідок цього процесу сформувалася соціальна історія - наука, яка вивчає становлення і розвиток соціальної структури товариств, спільнот, соціальних інститутів, взаємовідносин особистості з соціальним світом. Соціальна історія дозволяє побачити соціальну роботу та соціально-гуманітарну роботу в контексті історичного розвитку, виникнення і зміни формацій, епох, державного, систем життєзабезпечення, трансформацій у структурі різних шарів, суспільних груп, етносів, націй. Ці процеси є важливі та потребують ретельного розгляду.

Питання для самостійної підготовки:

1. Аспекти взаємодії соціально-гуманітарної роботи з правознавством, медициною та економікою.
2. Взаємозв'язок СГР з політологією та соціальною політикою.

1. Аспекти взаємодії соціально-гуманітарної роботи з правознавством, медициною та економікою.

В даному питанні буде потрібно розглянути специфіку відносин між СГР та юриспруденцією, медициною та соціальним доглядом та вплив економіки на соціальні процеси в суспільстві.

2. Взаємозв'язок СГР з політологією та соціальною політикою.

Соціально-гуманітарна робота інтегрується в соціально-політичну, ідеологічну й ціннісну структуру суспільства, відбувається впорядкування, організація і регуляція її через систему принципів, норм і законів, конституювання у закладах і установах, забезпечення матеріальними, фінансовими, кадровими та інформаційними ресурсами. Це свідчить про тісний зв'язок СГР з соціальною політикою та політологією, які досліджують вплив заходів держави та інших суб'єктів політики на суспільство. Ці аспекти і необхідно розглянути в ході роботи над питанням.

Тематика рефератів:

1. Зв'язок соціально-гуманітарної роботи з церквою.
2. Соціально-гуманітарна робота та волонтерство.

Література: 2,3,5, 6, 12,13, 14, 16

ТЕМА №3 ВИМОГИ ДО ФАХІВЦЯ З СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНОЇ РОБОТИ.

Навчальні питання:

1. Особливості кадрового управління соціально-гуманітарною роботою.
2. Фахові вимоги до працівника з соціально-гуманітарної роботи.
3. Особистісні вимоги до фахівця з соціально-гуманітарної роботи.

Методичні вказівки:

1. Особливості кадрового управління соціально-гуманітарною роботою.

В питанні необхідно приділити увагу до вивчення функцій керівників установ, їх заступників, керівників, що безпосередньо відповідають за СГР, а також слід звернути на особливості роботи безпосередніх фахівців з соціально-гуманітарної роботи.

2. Фахові вимоги до працівника з соціально-гуманітарної роботи.

Сучасний працівник соціально-гуманітарної сфери – це фахівець у галузі соціальної інженерії і соціальних технологій. Як соціолог і педагог, він має глибоко знати правові, моральні, психологічні регулятори життєдіяльності людей, має бути здатним і готовим прийти їм на допомогу, надавати її кваліфіковано, доброзичливо і своєчасно. Спеціальні фахові вимоги працівника СГР сфери є предметом розгляду цього питання.

3. Особистісні вимоги до фахівця з соціально-гуманітарної роботи.

Для людей з що стикаються з фахівцями з соціально-гуманітарної роботи, як свідчать соціологічні дослідження, важливо, щоб соціальні працівники володіли необхідними для цього виду діяльності особистісними

якостями (доброта, турботливість, чесність, чуйність, приязність, співчутливість, безкорисливість, урівноваженість); навичками спілкування (увага до інших, вміння вислуховувати, ввічливість); ставленням до роботи (сумлінність, виконавча дисципліна, відповідальність, вимогливість до себе). Як стикаються ці очікування з реаліями сучасного суспільства здобувачі і маю розглянути в цьому питанні.

Питання для самостійної підготовки:

1. Взаємозв'язок між професійними та духовно-моральними якостями соціального працівника
2. Вимоги до працівника соціально-гуманітарної сфери за кордоном (Західна Європа, США)

1. Взаємозв'язок між професійними та духовно-моральними якостями соціального працівника.

У практичній діяльності відбувається інтеграція фахових і моральних якостей соціально-гуманітарних працівників, адже використання своїх знань, навичок, цінностей і здібностей є одним з найважливіших інструментів соціально-гуманітарної роботи. Це поєднання і необхідно розглянути в питанні.

2. Вимоги до працівника соціально-гуманітарної сфери за кордоном (Західна Європа, США).

В даному питанні необхідно проаналізувати підхід та вимоги до фахівця з соціально-гуманітарної роботи в розвинених країнах та порівняти їх з особливостями вітчизняних спеціалістів з СГР.

Тематика рефератів:

1. Ідеальний образ фахівця з соціально-гуманітарної роботи.
2. Спеціаліст з СГР в країнах пострадянського простору (Білорусь, Росія, Литва, Латвія, Естонія, Казахстан).
3. Фахівець з СГР в Японії.
4. Фахівець з СГР в Канаді.

Література: 2,3,5, 6, 12,13, 14, 16

ТЕМА №4 НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ В СИСТЕМІ СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНОЇ РОБОТИ

Навчальні питання:

1. Загальні положення національно-патріотичного виховання в системі соціально-гуманітарної роботи.
2. Мета та проблеми національно-патріотичного виховання в системі соціально-гуманітарної роботи.

3. Напрями вдосконалення, шляхи та механізми поліпшення національно-патріотичного виховання.

4. Сфери національно-патріотичного виховання в системі соціально-гуманітарної роботи.

Методичні вказівки:

1. Загальні положення національно-патріотичного виховання в системі соціально-гуманітарної роботи.

Актуальність національно-патріотичного виховання громадян, особливо молоді, зумовлюється процесом консолідації та розвитку українського суспільства, сучасними викликами, що стоять перед Україною і вимагають дальшого вдосконалення системи національно-патріотичного виховання, оптимізації державної політики у зазначеній сфері. Ці питання є предметом розгляду в даному питанні.

2. Мета та проблеми національно-патріотичного виховання в системі соціально-гуманітарної роботи.

Метою національно-патріотичного виховання є визначення пріоритетів та основних напрямів національно-патріотичного виховання молоді, розвитку відповідних інститутів держави і суспільства, забезпечення змістового наповнення національно-патріотичного виховання. Таким чином, мета та проблеми, що виникають при формуванні НПВ мають бути проаналізовані.

3. Напрями вдосконалення, шляхи та механізми поліпшення національно-патріотичного виховання.

Напрями вдосконалення, шляхи та механізми поліпшення національно-патріотичного виховання є вкрай важливими для розгляду та ретельного аналізу. При дослідженні цього питання необхідно звернути увагу на взаємовідносини держави та громадянського суспільства.

4. Сфери національно-патріотичного виховання в системі соціально-гуманітарної роботи.

Національно-патріотичне виховання дітей та молоді має здійснюватися згідно з розробленими відповідними центральними органами виконавчої влади концепціями, заходами у відповідних сферах національно-патріотичного виховання, із залученням провідних вчених, незалежних експертів, із урахуванням міжнародного досвіду. Це необхідно врахувати при розгляді питання.

Питання для самостійної підготовки:

1. Особливості компетентності працівників у сфері національно-патріотичного виховання в Україні.
2. Особливості проведення національно-патріотичного виховання за кордоном (Західна Європа, США)

1. Особливості компетентності працівників у сфері національно-патріотичного виховання в Україні.

Удосконалення професійної компетентності фахівців із національно-патріотичного виховання має відбуватися за допомогою сучасних інтерактивних форм і методів роботи. Вони також мають добре знати українську мову та історію.

2. Особливості проведення національно-патріотичного виховання за кордоном (Західна Європа, США).

В даному питанні необхідно проаналізувати підхід та вимоги до проведення національно-патріотичного виховання в системі соціально-гуманітарної роботи в розвинених країнах та порівняти їх з особливостями вітчизняних спеціалістів з НПВ.

Тематика рефератів:

1. Нормативно-правова база НПВ в Україні.
2. Національно-патріотичне виховання в країнах пострадянського простору (Білорусь, Литва, Латвія, Естонія, Казахстан).
3. Національно-патріотичне виховання в Японії.
4. Національно-патріотичне виховання в Росії.
5. Національно-патріотичне виховання в Канаді.

Література: 2,3,5, 6, 12,13, 14, 16, 19

ТЕМА №5 СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНА РОБОТА З ПЕРСОНАЛОМ В УСТАНОВАХ ТА ОРГАНІЗАЦІЯХ.

Навчальні питання:

1. Основи соціально-гуманітарної роботи в установах та організаціях.
2. Напрямки та функції соціально-гуманітарної роботи з персоналом в установах та організаціях.
3. Організаційне підґрунтя соціально-гуманітарної роботи з персоналом в установах та організаціях.
4. Організація соціально-гуманітарної роботи з персоналом в установах та організації на прикладі ВАТ «Чернігівське хімволокно».

Методичні вказівки:

1. Основи соціально-гуманітарної роботи в установах та організаціях.

Цікавою моделлю соціально-гуманітарної роботи є соціально-гуманітарна робота з персоналом на підприємствах, в організаціях і установах. Їй притаманні відносно закритий характер обслуговування, тобто спрямований на співробітників організації; різновіковий склад соціального середовища; можливості для проведення різних видів і напрямків соціальної роботи – соціально-психологічної, соціально-культурної, соціально-педагогічної роботи. Ці проблеми і необхідно розглянути в питанні.

2. Напрямки та функції соціально-гуманітарної роботи з персоналом в установах та організаціях.

Вважається, що перш ніж перейти до проблеми визначення оптимальної структури соціальної служби на підприємстві, необхідно охарактеризувати напрямки її діяльності, вказати її функції. Це є дуже важливим та має актуальний характер.

3. Організаційне підґрунтя соціально-гуманітарної роботи з персоналом в установах та організаціях.

Виконання зазначених функцій соціально-гуманітарної роботи потребує відповідної організаційної структури. Дане питання є достатньо актуальним та складним, потребує ретельного вивчення.

4. Організація соціально-гуманітарної роботи з персоналом в установах та організації на прикладі ВАТ «Чернігівське хімволокно».

Вельми показовим та цікавим є досвід організації соціально-гуманітарної роботи з персоналом на підприємстві ВАТ «Чернігівське хімволокно». Для практичної реалізації СГР в закладах і установах вивчення цього питання є важливим.

Питання для самостійної підготовки:

1. Особливості проведення соціально-гуманітарної роботи з персоналом в закладах освіти.
2. Особливості проведення соціально-гуманітарної роботи з персоналом в державних службах України (ДптСУ, ДПСУ, ДМтСУ, ДМгСУ).
3. Соціально-гуманітарна робота у Збройних силах України.

1. Особливості проведення соціально-гуманітарної роботи з персоналом в закладах освіти.

В даному питанні необхідно розглянути особливості соціально-гуманітарної роботи з персоналом в закладах середньої, професійно-технічної та вищої освіти. Необхідно окремо розглянути СГР з вихованцями освітніх закладів України.

2. Особливості проведення соціально-гуманітарної роботи з персоналом в державних службах України (ДптСУ, ДПСУ, ДМтСУ, ДМгСУ тощо).

Деякі державні служби України (Державна пенітенціарна служба України, Державна прикордонна служба України, Державна митна служба України, Державна міграційна служба України і інші) потребують особливого підходу до соціально-гуманітарної роботи з персоналом. Ці проблеми необхідно розглянути в питанні.

3. Соціально-гуманітарна робота у Збройних силах України.

В даному питанні необхідно розглянути особливості соціально-гуманітарної роботи з персоналом Збройних сил України, як безпосередньо у військових частинах, так і у навчальних центрах та освітніх установах підпорядкованих Міністерству оборони України.

Тематика рефератів:

1. Соціально-гуманітарна робота з персоналом в закладах середньої освіти.
2. Соціально-гуманітарна робота з персоналом в закладах вищої освіти.
3. Соціально-гуманітарна робота з персоналом в закордонних освітніх закладах (США, Західна Європа).

Література: 2,3,5, 6, 12,13, 14, 16

МОДУЛЬ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНОЇ РОБОТИ В ДЕРЖАВНІЙ СЛУЖБІ УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ.

ТЕМА № 6. ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОПАГАНДИСТСЬКЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОБОТИ З ОСОБАМИ РЯДОВОГО І НАЧАЛЬНИЦЬКОГО СКЛАДУ ТА ПРАЦІВНИКАМИ ОРГАНІВ І ПІДРОЗДІЛІВ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ.

Навчальні питання:

- 1.Інформаційно-пропагандистське забезпечення: сутність, мета та реалізація.
2. Організація та проведення занять з гуманітарної підготовки в підрозділах ДСНС України.
- 3.Організація та проведення інформаційних заходів.
- 4.Виховання засобами наочної агітації.

Методичні вказівки:

1. Інформаційно-пропагандистське забезпечення: сутність, мета та реалізація.

Інформаційно-пропагандистське забезпечення – це діяльність підрозділів роботи з особовим складом щодо впровадження гуманітарної політики держави в органах і підрозділах цивільного захисту через систему інформування та

патріотичного виховання осіб рядового і начальницького складу та працівників органів і підрозділів Державної служби України з надзвичайних ситуацій. В даному питанні також є важливим з'ясування мети та особливостей реалізації інформаційно-пропагандистської роботи.

2. Організація та проведення занять з гуманітарної підготовки в підрозділах ДСНС України.

Вирішенню завдань з інформаційно-пропагандистського забезпечення сприяє гуманітарна підготовка, яка є предметом навчання особового складу в системі службової підготовки. З метою забезпечення високої якості гуманітарної підготовки та підвищення її виховного впливу на особовий склад на кожний рік складаються тематичні плани гуманітарної підготовки з різними категоріями особового складу. Дані та інші проблеми є предметом розгляду даного питання.

3. Організація та проведення інформаційних заходів.

Основними формами здійснення інформаційних заходів є: інформування (інформаційна година); тематична, цільова, колективна бесіди. В даному питанні необхідно з'ясувати переваги та недоліки кожної форми проведення інформаційних заходів.

4. Виховання засобами наочної агітації.

Наочна агітація є важливою складовою частиною соціально-гуманітарної роботи і має мету формування високих професійних та особистісних якостей, виховання морально та професійно підготовленого, дисциплінованого і мужнього особового складу, який може непохитно переносити високі фізичні, моральні та психологічні навантаження, чітко орієнтуватися у стресових ситуаціях, долати труднощі служби. Наочна агітація розробляється та оформлюється з урахуванням вимог положень Конституції України, чинного законодавства України, нормативних актів ДСНС України та Положення про інформаційно-пропагандистське забезпечення роботи з особами рядового і начальницького складу та працівниками органів і підрозділів цивільного захисту. Дані аспекти є предметом розгляду даного навчального питання.

Питання для самостійної підготовки:

1. Особливості проведення загальної інформаційно-пропагандистської роботи в рятувальних службах країн західної Європи та США.
2. Особливості проведення інформаційно-пропагандистської роботи в Росії.

1. Особливості проведення загальної інформаційно-пропагандистської роботи в рятувальних службах країн західної Європи та США.

В даному питанні необхідно розглянути специфічні особливості проведення інформаційно-пропагандистської роботи в рятувальних службах країн західної Європи та США.

2. Особливості проведення інформаційно-пропагандистської роботи в Росії.

Для відповіді на дане питання необхідно звернути увагу на загальні політичні обставини існування РФ майже у міжнародній ізоляції. Відповідно від вищезгаданої тези і формуються специфічні умови здійснення інформаційно-пропагандистської роботи в Російській Федерації.

Тематика рефератів:

1. Інформаційна та пропагандистська політика в США.
2. Інформаційна та пропагандистська політика в Японії.
3. Інформаційна та пропагандистська політика в Ізраїлі.

Література: 6, 7,8, 9, 10, 11, 15, 17, 18, 19, 20

ТЕМА№7. СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНА РОБОТА З ВЕТЕРАНСЬКИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ ДСНС УКРАЇНИ.

Навчальні питання:

1. Основні положення діяльності ветеранських організацій ДСНС України.
2. Основні напрямки співпраці органів (підрозділів) служби цивільного захисту з ветеранськими організаціями.
3. Загальні питання об'єднання та реорганізації ветеранських організацій ДСНС України.

Методичні вказівки:

1.Основні положення діяльності ветеранських організацій ДСНС України.

Ветеранські організації органів і підрозділів цивільного захисту є громадськими організаціями, що об'єднують на добровільних засадах всі категорії ветеранів та пенсіонерів МНС України та ДСНС України, а також членів їх сімей для вирішення соціальних, матеріально-побутових, економічних, медичних, екологічних та інших спільних інтересів, участі у реалізації Концепції соціального і гуманітарного розвитку Державної служби України з надзвичайних ситуацій, формуванні професіоналізму молодих працівників та проведення патріотичного виховання рядового і начальницького складу та працівників органів і підрозділів цивільного захисту. Діяльність ветеранських організацій здійснюється у тісній взаємодії з керівництвом органів і підрозділів цивільного захисту, а також шляхом співробітництва з державними органами, професійними спілками, громадськими, благодійними, екологічними організаціями та фондами. Дана проблематика потребує ретельного дослідження в межах питання.

2. Основні напрямки співпраці органів (підрозділів) служби цивільного захисту з ветеранськими організаціями.

Територіальні органи управління (підрозділи) цивільного захисту організовують та проводять заходи щодо тісної співпраці з ветеранськими організаціями за наступними напрямками: сприяння у вирішенні поданих до органів і підрозділів цивільного захисту пропозицій з питань покращення соціально-правового, медичного та матеріально-побутового забезпечення членів ветеранської організації. Важливим є розгляд цих та інших процесів спільного обговорення та надання методичної і організаційної допомоги у підготовці зауважень і пропозицій до проектів Законів та інших нормативно-правових актів з питань соціального захисту ветеранів, відповідно до чинного законодавства України.

3. Загальні питання об'єднання та реорганізації ветеранських організацій ДСНС України.

В даному питанні необхідно проаналізувати та дати оцінку питанням об'єднання та реорганізації ветеранських організацій ДСНС України.

Питання для самостійної підготовки:

1. Особливості діяльності ветеранських організацій в рятувальних службах країн західної Європи та США.
2. Специфіка діяльності ветеранських організацій в рятувальних службах країн пострадянського простору.

1. Особливості діяльності ветеранських організацій в рятувальних службах країн західної Європи та США.

В даному питанні необхідно розглянути специфічні особливості діяльності ветеранських організацій в рятувальних службах країн західної Європи та США.

2. Специфіка діяльності ветеранських організацій в рятувальних службах країн пострадянського простору.

Для відповіді на дане питання необхідно звернути увагу на специфіку діяльності ветеранських організацій в рятувальних службах країн пострадянського простору. Так діяльність ветеранських організацій в Литві, Латвії, Естонії суттєво відрізняється від діяльності подібних організацій в Росії, Білорусі, Казахстані тощо.

Тематика рефератів:

1. Діяльність ветеранських організацій в США.
2. Діяльність ветеранських організацій в Японії.
3. Діяльність ветеранських організацій в Ізраїлі.

Література: 6, 7,8, 9, 10, 11, 15, 17, 18, 19, 20

ТЕМА №8. ІНДИВІДУАЛЬНА СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНА ТА ВИХОВНА РОБОТА З ОСОБАМИ РЯДОВОГО І НАЧАЛЬНИЦЬКОГО СКЛАДУ ТА ПРАЦІВНИКАМИ ОРГАНІВ І ПІДРОЗДІЛІВ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ.

Навчальні питання:

1. Основні поняття та принципи індивідуальної виховної роботи в ДСНС України.
2. Завдання та методи індивідуальної виховної роботи з особовим складом.
3. Основні форми індивідуальної виховної роботи з особовим складом служби цивільного захисту України.
4. Психологічне супроводження індивідуальної виховної роботи з особовим складом.
5. Планування та облік проведення індивідуальної виховної роботи з особовим складом ДСНС України.

Методичні вказівки:

1. Основні поняття та принципи індивідуальної виховної роботи в ДСНС України.

Індивідуальна виховна робота з особами рядового і начальницького складу та працівниками органів і підрозділів цивільного захисту – це систематичний, цілеспрямований педагогічний вплив на конкретну особу, метою якого є виховання підготовленого, висококваліфікованого, морально загартованого, дисциплінованого, пильного і мужнього працівника, який може стійко переносити високі фізичні та моральні навантаження, психологічні стреси, долати труднощі служби. Проведення індивідуальної роботи з особовим складом передбачає систему виховних заходів, які проводяться з урахуванням індивідуальних особливостей працівника і спрямовані на формування в нього необхідних умінь і навичок, високих професійних і особистих якостей. На ці проблеми і потрібно звернути увагу при вивченні питання.

2. Завдання та методи індивідуальної виховної роботи з особовим складом.

Завдання та методи індивідуальної виховної роботи з особовим складом ДСНС України мають велике значення для СГР в ДСНС України, тому вони мають бути проаналізовані та зрозумілі здобувачами.

3. Основні форми індивідуальної виховної роботи з особовим складом служби цивільного захисту України.

В даному питанні необхідно проаналізувати та дати оцінку формам індивідуальної виховної роботи з особовим складом служби цивільного захисту України.

4. Психологічне супроводження індивідуальної виховної роботи з особовим складом.

Психологічне супроводження індивідуальної виховної роботи з особовим складом є вкрай важливим та потребує детального аналізу.

5. Планування та облік проведення індивідуальної виховної роботи з особовим складом ДСНС України.

Планування та облік індивідуальної виховної роботи з особовим складом здійснюється керівниками та працівниками служби цивільного захисту України. Планування та облік індивідуальної виховної роботи з особовим складом здійснюється у журналі планування та обліку проведення індивідуальної виховної роботи з особовим складом. Дані питання потрібно розглянути в межах даного пункту.

Питання для самостійної підготовки:

1. Особливості проведення індивідуальної виховної роботи з особовим складом в рятувальних службах країн західної Європи та США.
2. Специфіка проведення індивідуальної виховної роботи в рятувальних службах країн пострадянського простору.

1. Особливості проведення індивідуальної виховної роботи з особовим складом в рятувальних службах країн західної Європи та США.

В даному питанні необхідно розглянути специфічні особливості проведення індивідуальної виховної роботи з особовим складом в рятувальних службах країн західної Європи та США.

2. Специфіка проведення індивідуальної виховної роботи в рятувальних службах країн пострадянського простору. Для відповіді на дане питання необхідно звернути увагу на специфіку проведення ІВР в рятувальних службах окремих країн пострадянського простору. Так діяльність проведення ІВР в рятувальних службах Литви, Латвії, Естонії відрізняються від ІВР в службах РФ, Білорусі, Казахстану тощо.

Тематика рефератів:

1. Особливості проведення ІВР в рятувальних службах США.
2. Особливості проведення ІВР в рятувальних службах Японії.
3. Особливості проведення ІВР в рятувальних службах Ізраїля.
4. Особливості проведення ІВР в рятувальних службах Франції.

Література: 6, 7,8, 9, 10, 11, 15, 17, 18, 19, 20

ТЕМА №9. НАСТАВНИЦТВО В ОРГАНАХ І ПІДРОЗДІЛАХ ДСНС УКРАЇНИ.

Навчальні питання:

1. Основні поняття та завдання наставництва в підрозділах служби цивільного захисту.
2. Організація наставництва в підрозділах ДСНС України.
3. Обов'язки та права наставника в службі цивільного захисту України.
4. Обов'язки та права підшефного в підрозділах служби цивільного захисту України.
5. Керівництво наставництвом в органах і підрозділах ДСНС України.

Методичні вказівки:

1. Основні поняття та завдання наставництва в підрозділах служби цивільного захисту.

Наставництво в органах і підрозділах цивільного захисту є складовою частиною професійної підготовки осіб рядового і начальницького складу (далі – особового складу) та формою роботи з молодими працівниками. Наставництво здійснюється у відповідності до нормативних актів ДСНС України. В питанні необхідно схарактеризувати базові поняття та завдання наставництва в службі цивільного захисту.

2. Організація наставництва в підрозділах ДСНС України.

Предметом розгляду цього питання є категорії молодих працівників служби, над якими встановлюється наставництво, час проведення наставництва та вимоги до наставників.

3. Обов'язки та права наставника в службі цивільного захисту України.

Наставник несе відповідальність за стан роботи з підшефним і зобов'язаний: знати вимоги чинного законодавства України, основні нормативні документи, які регламентують проходження служби в ДСНС України та керуватися ними у своїй діяльності. Надавати молодому працівнику необхідну методичну і практичну допомогу у вивченні та відпрацюванні передбачених планами питань. Здійснювати постійний контроль за перебігом виконання плану індивідуальної роботи з навчання молодого працівника. Ці та інші обов'язки наставника, а також його права необхідно розглянути в питанні.

4. Обов'язки та права підшефного в підрозділах служби цивільного захисту України.

Молодий працівник зобов'язаний: неухильно виконувати вимоги Присяги особового складу органів і підрозділів цивільного захисту, стійко переносити всі труднощі, пов'язані з виконанням функціональних обов'язків. Бути чесним,

дисциплінованим, зберігати державну та службову таємницю, виконувати вимоги статутів, наказів, розпоряджень, правил внутрішнього розпорядку. Наполегливо оволодівати теоретичними знаннями та практичними навичками, у встановлений термін виконувати завдання, що передбачені планом індивідуальної роботи. В питанні необхідно також розглянути права підшефного в ДСНС України.

5. Керівництво наставництвом в органах і підрозділах ДСНС України.

Відповідальність за організацію наставництва несуть керівники органів і підрозділів цивільного захисту, які зобов'язані: створити необхідні умови для успішного функціонування наставництва, для чого організувати навчання наставників формам та методам індивідуальної виховної роботи з особовим складом, основам педагогіки і психології, надавати їм всебічну методичну та практичну допомогу.

Питання для самостійної підготовки:

1. Особливості проведення наставництва в рятувальних службах країн західної Європи та США.
2. Специфіка проведення наставницької роботи в рятувальних службах країн пострадянського простору.

1. Особливості проведення наставництва в рятувальних службах країн західної Європи та США.

В даному питанні необхідно розглянути специфічні особливості проведення наставницької роботи з особовим складом в рятувальних службах країн західної Європи та США.

2. Специфіка проведення наставницької роботи в рятувальних службах країн пострадянського простору. Для відповіді на дане питання необхідно звернути увагу на специфіку проведення наставницької роботи в рятувальних службах окремих країн пострадянського простору. Так діяльність проведення наставницької роботи в рятувальних службах Литви, Латвії, Естонії відрізняються від подібної роботи в службах РФ, Білорусі, Казахстану тощо.

Тематика рефератів:

1. Особливості проведення наставницької роботи в рятувальних службах США.
2. Особливості в наставницької роботи рятувальних службах Японії.
3. Особливості проведення наставництва в рятувальних службах Німеччини.
4. Особливості проведення наставництва в рятувальних службах Франції.

Література: 6, 7,8, 9, 10, 11, 15, 17, 18, 19, 20

ТЕМА №10. СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНА РОБОТА ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРІВ ОСІБ РЯДОВОГО І НАЧАЛЬНИЦЬКОГО СКЛАДУ ОРГАНІВ І ПІДРОЗДІЛІВ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ.

Навчальні питання:

1. Загальні збори осіб рядового і начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту: мета, завдання, напрямки діяльності.
2. Організація та координація роботою Загальних зборів особового складу.
3. Права та порядок розгляду питань Загальних зборів особового складу служби цивільного захисту.
4. Заходи громадського впливу Загальних зборів особового складу ДСНС України.
5. Порядок оскарження і виконання рішень Загальних зборів особового складу Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

Методичні вказівки:

1. Загальні збори осіб рядового і начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту: мета, завдання, напрямки діяльності.

Загальні збори осіб рядового і начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту функціонують в органах і підрозділах цивільного захисту для колективного обговорення та вирішення питань, пов'язаних із службовою діяльністю, проведенням заходів із соціально-гуманітарної роботи тощо. Особливості цих питань, а також мета, завдання та напрями роботи зборів є предметом розгляду даного питання.

2. Організація та координація роботою Загальних зборів особового складу.

Координацію роботи Загальних зборів особового складу здійснює керівник органу чи підрозділу цивільного захисту. Організація підготовки Загальних зборів особового складу, їх проведення та контроль за виконанням прийнятих рішень покладається на заступника керівника органу чи підрозділу цивільного захисту по роботі з персоналом, а при його відсутності – на заступника керівника, або іншу особу, визначену керівником органу чи підрозділу цивільного захисту. Вищенаписані аспекти необхідно розглянути в питанні.

3. Права та порядок розгляду питань Загальних зборів особового складу служби цивільного захисту.

Загальні збори особового складу мають право розглядати питання про: підведення підсумків роботи органу чи підрозділу цивільного захисту за звітний період; стан виконання в органі чи підрозділі цивільного захисту вимог Настанови з організації соціально-гуманітарної роботи з рядовим і начальницьким складом та працівниками органів і підрозділів цивільного захисту; результати проведення роботи з особовим складом органу чи підрозділу цивільного захисту із заслуховуванням конкретних працівників. Ці а також інші важливі проблеми потрібно проаналізувати в питанні.

4. Заходи громадського впливу Загальних зборів особового складу ДСНС України.

Загальні збори особового складу, після розгляду порушення працівником, можуть винести рішення про застосування до нього одного із заходів громадського впливу: оголосити громадське попередження; оголосити громадський осуд; порушити клопотання перед керівником органу чи підрозділу цивільного захисту про притягнення винного до дисциплінарної відповідальності згідно із Дисциплінарним статутом органів і підрозділів цивільного захисту. Дані аспекти необхідно висвітлити в питанні.

5. Порядок оскарження і виконання рішень Загальних зборів особового складу Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

В питанні доцільним є детальний розгляд порядку оскарження і виконання рішень Загальних зборів співробітників ДСНС України.

Питання для самостійної підготовки:

1. Особливості проведення загальних зборів співробітників в рятувальних службах країн західної Європи та США.
2. Специфіка проведення загальних зборів працівників в рятувальних службах країн пострадянського простору.

1. Особливості проведення загальних зборів співробітників в рятувальних службах країн західної Європи та США.

В даному питанні необхідно розглянути специфічні особливості проведення загальних зборів особового складу рятувальних служб країн західної Європи та США.

2. Специфіка проведення загальних зборів працівників в рятувальних службах країн пострадянського простору.

В цьому питанні потрібно розглянути особливі умови проведення загальних зборів працівників в рятувальних службах країн пострадянського простору.

Тематика рефератів:

1. Особливості проведення загальних зборів співробітників в рятувальних службах США.
2. Особливості проведення загальних зборів працівників в рятувальних службах Японії.
3. Особливості проведення зборів співробітників в рятувальних службах Росії.
4. Особливості проведення зборів робітників в рятувальних службах Білорусі.

Література: 6, 7,8, 9, 10, 11, 15, 17, 18, 19, 20

ТЕМА №11. СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНА РОБОТА В ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ДСНС УКРАЇНИ

Навчальні питання:

1. Соціально-гуманітарна робота в Національному університеті цивільного захисту України.
2. Соціально-гуманітарна робота в Черкаському інституті пожежної безпеки імені героїв Чорнобиля Національного університету цивільного захисту України.
3. Соціально-гуманітарна робота у Львівському державному університеті безпеки життєдіяльності.

Методичні вказівки:

1. Соціально-гуманітарна робота в Національному університеті цивільного захисту України.

Соціально-гуманітарна робота в НУЦЗ України займає чільне місце серед напрямків розвитку вищого навчального закладу. Проблемами соціально-гуманітарної роботи в Національному університеті цивільного захисту України займаюся багато структурних підрозділів Університету, проте найбільш вагомий внесок у розвиток соціально-гуманітарної роботи в НУЦЗ України вносять відділ виховної та соціально-гуманітарної роботи та кафедра соціальних і гуманітарних дисциплін. Дані питання є необхідними для детального розкриття в ході вивчення питання.

2. Соціально-гуманітарна робота в Черкаському інституті пожежної безпеки імені героїв Чорнобиля Національного університету цивільного захисту України.

Соціально-гуманітарна робота в інституті є складовою частиною навчально-виховного процесу і включає в себе організаційні, морально-психологічні, педагогічні, інформаційні, культурно-просвітницькі та соціальні заходи, які проводяться з метою формування у курсантів (студентів) тих якостей, які необхідні їм для майбутньої професійної діяльності. Дані питання необхідні для вивчення.

3. Соціально-гуманітарна робота у Львівському державному університеті безпеки життєдіяльності.

Виховна та соціально-гуманітарна робота у Львівському державному університеті безпеки життєдіяльності є невід'ємною складовою ефективного навчального процесу, призначеного забезпечувати всебічний розвиток особистості та сприяти підготовці висококваліфікованих фахівців. Ґрунтовний розгляд цих та інших проблем є необхідним в цьому питанні.

Питання для самостійної підготовки:

1. Особливості проведення соціально-гуманітарної роботи у Вищому професійному училищі ЛДУБЖД (м. Вінниця).

1. Особливості проведення соціально-гуманітарної роботи у Вищому професійному училищі ЛДУБЖД (м. Вінниця).

В даному питанні необхідно розглянути специфічні особливості проведення соціально-гуманітарної роботи у Вищому професійному училищі ЛДУБЖД (м. Вінниця).

Тематика рефератів:

1. Особливості проведення культурно-масових заходів у вищих навчальних закладах ДСНС України.
2. Особливості проведення соціальної роботи серед працівників вищих навчальних закладів ДСНС України.
3. Порівняльний аналіз соціально-гуманітарної роботи серед вищих навчальних закладів ДСНС України.

Література: 6, 7, 8, 9, 10, 11, 15, 17, 18, 19, 20

ЛІТЕРАТУРА.

1. Бандурка О.М. Професійна етика працівників органів внутрішніх справ. НУВС. Харків – 2001.
2. Бугаєнко Л.П. Методичні рекомендації з питань організації виховної роботи [Текст] / Л. П. Бугаєнко, І. Б. Грушицька; Одес. нац. політехн. ун-т, Одес. автомоб.-дор. коледж. – О.: Астропринт, 2010.
3. Вступ до соціальної роботи: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Академвидав, 2005. – 304 с.
4. Комаров В.Д. Служебный этикет. – Л., 1990.
5. Мигович І.І. Соціальна робота: Вступ до спеціальності. — Ужгород: Ужгород, держ. ун-т, 1997.
6. Наказ МНС України від 24.01.05 р. № 40 “Концепція соціального і гуманітарного розвитку Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій”.
7. Наказ МНС України від 06.03.2008 року № 177 “Про затвердження Настанови з організації соціально-гуманітарної роботи з особами рядового і начальницького складу та працівників органів і підрозділів цивільного захисту”.
8. Наказ МНС України від 1.09.2009 року № 601 “Положення про організацію службової підготовки особового складу органів і підрозділів цивільного захисту”.
9. Наказ МНС України від 1.07.2009 року № 444 “Про затвердження Настанови з організації професійної підготовки та післядипломної освіти

осіб рядового та начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту”.

10. Наказ МНС України від 30.05.2006 р. № 325 “Про затвердження Положення про історичний формуляр та історичну довідку організаційно-штатних структур, підпорядкованих МНС України”.
11. Ортинський В.Л. Естетичне виховання курсантів у вищих навчальних закладах МВС України [Текст]: навч.-метод. посіб. / В. Л. Ортинський, В.І. Ряшко ; Львів. держ. ун-т внутр. справ. – Л. : ЛьвДУВС, 2011.
12. Попович Г.М. Потреби як визначальна умова інституціоналізації соціальної роботи // Соціальна робота в Україні: теорія і практика. — 2003. — № 1. — С. 12—22.
13. Сидоров В. Ролі та функції соціальних працівників // Соціальна робота в Україні: перші кроки / Під ред. В.Полтавця.— К.: Вид. дім “КМ Академія”, 2000. — С. 46—86.
14. Соціальна служба в Україні: соціально-психологічні засади формування й ефективного функціонування. Матеріали наук.-практ. конф. 12 травня 2005 р., м. Черкаси / Ред. кол.: В.В. Москаленко, Н.І. Кривоконь, Н.М. Дембіцька. — К.: Фенікс, 2005.— 664 с.
15. Томіленко А.Г. Формування професійної культури курсантів під час вивчення курсу історії України (на прикладі навчального закладу Управління Державної пожежної охорони) // Проблеми освіти. – К.:ІЗМН, 1998. – Вип. 9. – С. 126-129.
16. Тюптя Л.Т. Концептуальна модель соціальної служби на підприємстві / Соціальна служба в Україні: соціально-психологічні засади формування й ефективного функціонування. Матеріали наук.-практ. конф. 12 травня 2005 р., м. Черкаси / Ред. кол.: В.В. Москаленко, Н.І. Кривоконь, Н.М. Дембіцька. — К.: Фенікс, 2005. — С. 354—359.
17. Указ Президента України від 4 вересня 1998 р. № 981/98 "Про Концепцію виховної роботи у Збройних Силах та інших військових формуваннях України".
18. Указ Президента України від 15 березня 2002 р. №258/2002 "Про невідкладні додаткові заходи щодо зміцнення моральності у суспільстві та утвердження здорового способу життя".
19. Указ Президента про Стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016-2020 роки. <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/580/2015>
20. Шелепова М. А., Петрова А. С. Воспитательная работа с личным составом в рамках управленческой деятельности руководителей органов внутренних дел // Научно-методический электронный журнал «Концепт». – 2016. – Т. 17. – С. 862–871.